

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 12 frt
 Félévre ——— 6 „
 Negyedévre ——— 3 „
 Egy hónapra ——— 1 „
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Fleits Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felszo-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-36 szám,
 hová a lap szellemi részét, illő
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetői
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Az „uj választások“ kísértete.

Nagybecskerek, július 12.

A mi tisztelt ellenzékünk mostanában úgy tesz, mint a kis gyerek, ha sötét szobába küldik: beszél, tütyül, énekel, lábával dobog, szóval mindenképp igyekszik lármát csapni, hogy félelmét elriaszsa magától. Avagy, ha jobban tetszik, üzi a mi tisztelt ellenzékünk a régi hirdett strucz-politikát, midőn haragos kinjában az „uj választások“-féle jelszó homokjába dugja fájós fejét, hogy az az átkozott szabadelvű kormány ne lássa, mint remeg a jó madár az önön vadfantáziája szülte veszedelemtől.

Igenis, az országos uj választások kísértete kerületi napok óta a többé-kevésbé titkos klerikálisok csávéba jutott táborát. Egyik főfő-villámszórójuk már azt is kisütötte, hogy a választásoknak ország-szerte fogantatandó uj összeírásánál sok ezrelék törlik majd ki az ellenzéki voksokat, a kormánypartiakat pedig ezrelék megtoldják — „ezen egyszerű rendszabályljal meg van mentve a haza, a szabadelvű párt és a kiegyezés s Bánffy Dezső megtarthatja a miniszterelnökséget a millenniumra.“

Ebből az egész ördögfestésből annyi igaz, hogy ha a kormány most csakugyan uj választások elrendelésére szánná el magát, a szabadelvű párt akkor oly többséggel kerülne ki, a milyent magyar ellenzék még idáig sohse látott. A liberális mus térfoglalása olyan, hogy a kormány-nak bizony nem kerülne nagy erőfeszítésébe a számszerinti hatalomnak bizonyos oldalról nem is sejtett megnövesztése. A ki fél, könnyen tulzásba esik. Annaira azonban a mit ellenzékünk aggodása sem nagyíthatja az uj választások hatását, a megnyit ez a liberális erősszaporodás kitenne. De azért ők eléggé sötétnek látják

maguk előtt ezt az eshetőséget. Hinc ille lacrymae, hinc ille furor . . .

Kérdés most már, hogy van-e elegendő motívum uj választások elrendelésére? Jó lélekkel állíthatjuk, hogy nincsen. Minek az amugy is még eléggé felizgatott kedélyeknek ország-szerte való uj nyugtalanítása, amikor arra a legcsekélyebb „égető szükség“ fen nem forog? A Bánffy-kormány elejétől fogva sikerről-sikerre viszi a magyar szabadelvűség ügyét. A liberálisok tábora és nimbusza ugyszólván napról-napra gyarapodik, a reakció pedig ugyanily mértékben veszti „nemzeti“ jelszók alatt bitortalt talaját. Az egyházpolitikai reform törvények életbe léptetése, a közeledő millennium, a kiegyezési szerződés megnyitása mindannyi ok arra, hogy a kormány egy általános választása küzdelem luxusának magát és az országot ki ne tegye.

A kormány a meglevő eszközökkel nyugodtan és céltudatosan fog haladni a megkezdett uton. A normális iránytól csak akkor fogna eltérni, ha az ellenzék arra kényszeríti. Azzal pedig az ellenzék csak a saját sirját segítené tovább ásni.

Bosnyákországból.

— Saját levelezőnkől. —

Szerajeva, júl. 8.

A bosnyák főváros fényes napjai véget értek: az ilidzsei lövész-meggyűlés minden tekintetben teljesítette a hozzáfűzött reményeket. A futamok érdekesebbek voltak; a külföldi lovak részére nyitva tartott versenyekben első klasszisú versenylovak mérköztek a nagy díjakért; a bosnyák lovak részére főtartott versenyekben pedig nagy mezőnyök indultak, újból tanúságot tette a bosnyákok élénk érdeklődéséről a lóspört iránt, egyszersmind örvendetes bizonyosságot nyujtva a bosnyák lóanyag javulásá-

ról, a mi a bosnyák-hercegovinai kormány különös gondját képezi. A bosnyákok érdeklődését elárulta különben az a körülmény is, hogy benszüllöttek, úgy a muzulmánok, mint ortodoxok és katolikusok Szerajevéből és az ország legtávolabbi vidékeiről is óriási tömegekben tödültek az ilidzsei pályára mind a négy versenynapon. Jöttek azonban külföldről is előkelő vendégek nagy számmal, a kik ismét a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a versenypálya mintaszerű berendezéséről; meglepte őket ilidzse szépsége, valamint a bosnyák főváros rohamos fejlődése, elektromos világításával. Estélyek, ebédek és bálók egymást érték, internacionális keleti és nyugoti érdekes társaságot csoportosítva Appel báró hadtestparancsnok, Kutschera báró polgári kormányzó, valamint Kállay Béni-Bethlen Vilma grófnő terméiben. A delegacionális tárgyalások, valamint egyéb fontos teendők megakadályozták Kállay Béni közös pénzügyminisztert, Bosnyákország és Hercegovina genialis ujjaterezőjét abban, hogy lejöjjön a lövész-meggyűlésre; itt volt azonban Horovitz Ede lovag, a bosnyák bureau vezetője és Kállay bosnyák kormányzatának egyik leghetesebb munkatársa, és mindenben a legkézségesebben ka-luzolta és a szükséges magyarázatokkal ellátta a külföldi előkelő vendégeket. Azó szoros értelmében elragadta azonban valamennyiüket Kállay Béni-Bethlen Vilma grófnő szeretetreméltósága és szellemi dussága. Az általa ilidzsen adott ebéd és versenybál az ünnepélyek fenyőpontját képezték, a melyeket a magyar háziaszony előkelő és szíves vendégszeretete feledhetlenné, varázsol mind azokra nézve, a kik ott jelen voltak. A grófnő kiváló mértékben érti azt a ritka művészetet, miképen lehet gondoskodni a szó szoros értelmében internacionális, sőt azonkívül még orientális és occidentális társaság kellemes szórakoztatásáról; az idei ilidzsei lövész-meggyűlés zajos napjaiban újból fényes tanúságot tett erről a művészetéről, s ha azok, a kik ez alkalommal Szerajevóban jártak, szívesen térnek ide vissza,

A „TORONTÁL“ TÁRCZAJA.

Kibékülés.

(Rajz.)

Irtá: Farkas Emőd.

„Szerelmed az üdvösség palástja, mely betakarja szívemet, miként a virág a földet, erdő a hegyet. Visszapattan róla a guny és keserűség nyila, lehámlik róla a világ legnagyobb kígyója, a rágalom mérgeivel nyilazó pletyka.

Olyan ez a palást, mint az éj hajnalhasadaskor. Egyik része tele van csillaggal, a másik meg rózsával. Es közöttük, meg alattuk végtelen a nyugalom, megtörhetetlen a béke. Ha én ezt a palástot valaha rá tudnám dobni a hűtlenség tüskebozótjára, avagy méltatlanul keserűséget okozva neked, a te bánatod könyei szakadnának reá, akkor nyiljék meg szívemnek a gyötrelmek örvénye és hulljon le annak fenekére, hogy ott alant a kárhozat folyó tüzeben semmisüljön meg.“

Ezt irta Barna Géza pár hónappal ezelőtt az ábrándos, aczélek szemű, lenczőke haju Földessy Malvinnak, a ki szerete őt, mint a hogy a virág szereti a napfényt, a madár az erdőt, a gerle a párját. És mégis alig két hétre rá felbőbe burkolózott eme palást, mert Malvin nem jelent meg azon a légyotton, melyet közösen állapították meg.

Barna Géza vére csak úgy forrott az izgalom tüzetől, melyet a hosszas hiábavaló várakozás oly mohón élesztett, mint a vihar a tetőtűzet.

Es a mikor látta, hogy hasztalanul égett, reszketett csókra szomjas ajka, hiába gondolt

ki ezerféle édes megszólítást az élbe futó Malvin számára, az izgalom gyönyörteli lángját eloltotta benne a sötét harag, mint a hogy a tomboló vihar csapkodó szárnya egyszerre elfújja mind az égő csillárokat.

— Nem szeret többé! ez a tompa kiáltás hangzott föl szívében, a mely hirtelen nyirkos és sötét lett, mint egy kriptafülke.

— Legyen tehát, ha eddig terjedt a szerelme csupán, akkor nem érdemi meg, hogy csak egyetlen sóhajt is bocsássak utána.

Es haza ment lecsüggesztett fővel, a lázadó indulato követő halálos bagyadtással. Agyában összekavarodott minden gondolat a ködtől, mely abból az éjszakából szakadt föl, a mely a szívére borult.

Hetekig nem látta ezután Malvint.

Hivatalából hazatérve, szobájába zárkózott s órákig üldögélt egy nyitott könyv előtt, a mely ha meg tudott szólalni, bizonyára ez lett volna az első szava: Miért busulsz édes gazdám?

De hát csak nem mehet ő hozzá, hiszen ez a történetek után férfibüszkeségének a legnagyobb megalázása lenne, már pedig a megalázás a pokol tornácának élére állított kövein visz keresztül. Nem, ezt nem fogja tenni soha! Inkább vállára veszi a lemondás keresztjét, ha holtan roskad is össze alatta. Ha legalább irt volna egy pár sort, hogy némiképp kimentette volna elmaradását, úgy még talán, de így, nem soha! Az ő türelme nem hid, a mely a legnagyobb megbántás terhe alatt sem szakad le.

Es csakugyan hetek multak el, a nélkül, hogy sziklakemény elhatározását megtörte volna . . .

Malvin pedig ártatlan volt, mint a galamb. A légyott napján nagy csapás érte, a mely kötelességévé tette az otthonmaradást.

Hanem azért sokszor odalopózkodott az ablakhoz, hogy átfussa tekintetével az utcán járóke-lők sorát.

Szíve úgy pihegett ilyenkor az izgalom győ-nörétől, mint a párját leső gerlemadáré.

De Géza csak nem mutatkozott se másnap, se harmadnap.

Malvin eleinte titkon zokogott és azt hitte, hogy megszakad a szíve, de később a dacz fá-suttá tette a szívét.

Tudnia kellene Gézának, hogy olyasmi adta elő magát, a miért lehetetlen volt találkoznia, és még ő duzzog. Hát jól van, én bizony egy betűt se írok az ilyen makacs fejű embernek . . . Hanem azért sokszor kiesordult a könye miatta, mikor észre sem vette. Arca pedig olyan szomorú volt, hogy a legszebb gyászdalit lehetett volna lekottázni róla.

Hetek mulva meghalt egy nagy mű-vész, a kinek temetésére eljött a fél Buda-pest.

Ott volt Barna Géza is egy gázlampa osz-lóphoz támaszkodva.

Talán éppen arról gondolkozott, hogy mi-lyen jó már annak, a kinek a szívét nem égeti többé a szenvedély, a kinek ereiben nem haj-szolja többé egymást örült lázzal a szüntelen epedés, a folytonos tikkasztó sóvárgás, a mint egyszerre csak a Malvin sápadt arcát pillan-totta meg, a ki sovány, csaknem esontvázzá aszott édes anyját vezette karján.

Tekintetük találkozott egy pillanatra. Mal-vin nézésében annyi édes öröm és keserű fájda-lom rejlett, hogy Barna Géza szerencsésnek érez-hette magát, hogy anhoz a vasoszlophoz támasz-kodott, mert különben talán lerokadt volna a hirtelen föléje kerekedő önvád alya alatt.

azt bizonyosan jórészt Kállay Bénének lekövető fáradozásának köszönhetjük.

A bosnyák-hercegovinai közoktatásügy iránt valószínűleg bizonyos mértékben fölköltötte a figyelmet Magyarországon az az érdekes beszéd, a melyet erről a tárgyról Berzeviczy Albert mondott a magyar delegáció egyesület négyes albizottságának ülésén. Ebben a fölvetésben közlök egyet-mást a bosnyák-hercegovinai iskolákról, hogy odahaza minél teljesebb tájékozottsággal bírjanak az okkupált tartományok meglepő haladásáról ezen a téren is. A szerajevói tanítóképzőintézet záróvizsgáin és záróünnepén a nagyszámu közönség meggyőződött az elért eredmények kielégítő voltáról; úgy a vizsgálatokon a feleletek alaposága, mint a záróünnepen a zenei előadások és az előadott értekezések tanúságot tettek róla, hogy a növendékek valláskülönbőség nélkül (az intézetnek vannak muzulmán növendékei is) kellő előkészítést nyerne nehéz pályájukra. Appel báró az országos kormány feje beszédében ki is fejezte teljes meglepedését az elért eredménnyel. A intézetnek az elmúlt tanévben 78 növendéke volt. — A szerajevói gimnáziumban az idén 11 tanuló tette le jó sikerrel az érettségi vizsgálatot. — Az itteni betegápoló és segélyező egyesület az általa fenntartott elemi iskola részére a modern pedagógiai követelményeknek minden tekintetben megfelelő iskolaházat épít, a melyet már az idén novemberben átad rendeltetésnek. — A szerajevói leányiskolák az idén különösen kitűntették magukat kézimunkakiállításaiikkal, a melyek tanúságot tettek arról az örvedetes körülményről, hogy az iskolák vezetői súlyt helyeznek a gyakorlati szükségletre. A harisnyák, horgolt ujjasok, fehérneműk, a felső-rubák, fehér, színes és aranyhímzések meggyőzték és kiállítás látogatóit arról, hogy az iskolák a szegényebb és a vagyonsabb osztályok igényeinek egyaránt eleget tenni igyekeznek, sőt a kenyérkeresetre utalt bosnyák leányoknak módot nyújtanak a tisztességes önfentartásra. — A prjedori községi iskolát látogató gyermekek száma 1892 óta 69-ről 180-ra szaporodott, ami annál örvedetesebb eredmény, mert az okkupált tartományokban tudvalevőleg nincsen iskola-látogató kényszer. Azt kell tehát következtetnünk az iskola-látogató gyermekek számának szaporodásából, hogy a lakosság évről-évre jobban megéri az iskoláztatás hasznát és szükségességét. Kállay Béni kormányzata nem is kímél semmi fáradságot, hogy erről fölvilágosítsa a bosnyákokat, mert tudja, hogy a kultúra terjesztése hathatósan erősíti pozíciónkat idelelenn.

Lesütötte a szemét, aztán bizonytalan, ingadozó leptekekkel közeledett feléjük.

Remegő, elcsukló hangon köszöntötte őket. Malvin fájdalmas mosolylyal billenté meg szöke fejecskéjét.

Edes anyja kezét nyujtotta feléje.

— Maga rossz ember Barna ur — szölt az anya gyöngéd, szemrehányó hangon. — Máskor mégis ellátogatott néha néha hozzánk, de mióta olyan súlyos beteg voltam, még csak felénk se nézett.

Géza azt hitte, hogy elsülyed a kemény föld alatta. Sápadt arca tüzvörösre vált, szemét búsanólag emelte Malvinra, a ki alig halhatóan mondá:

— Bizony Barna ur, épp ma három hete, hogy edes anyám súlyos betegségbe esett, sokat aggódtam életeért, hanem hála az égnek már tegnapelőtt fölkelte az ágyból.

— Oh, ha tudtam volna, — szölt az ifju mélyen fölsohajtva s mintegy önmagához.

Mikor a temetésnek vége volt, odasimult Géza Malvin oldalához és titkon megfogva a kezét, imádkozó pillantással mélyedt a leánynak jószágos szemébe.

— Megbocsátok, — felelt Malvin végtelenül szelid tekintete, a melyből egy galambtisztalélek hóféhér sugara mosolygott feléje a csillogó könnyecseppen keresztül.

Es a következő pillanatban már el volt temetve szívükben a harag és lelkükben felragyogott a béke szivárványa.

Talán sohasem is érezték többé azt a boldogságot, mint az első kibéküléskor.

Népszámlálás volt az idén az okkupált tartományokban apr. 22. és máj. 22 között. Az országos kormány statisztikai osztálya ámbátor szorgalmasan dolgozik a begyűlt anyag halmazon, azért az eredményt ma még természetesen nem ismerhetjük. Csak annyit tudunk, hogy az ideai statisztikai adatok Szerajevóra nézve nagyon kedvezőek; a bosnyák fővárosban tíz év alatt a lakosság 26,268 ról 37,713-ra, a házak száma 5926-ról (6299 lakással) 7137-re (7948 lakással) emelkedett: a lakosság szaporodása tehát 43.6 százaléka, a mi a legvérmesebb reményeket is túlszárnyalja, és méltán tekinthető a bosnyák főváros anyagi gyarapodásának, jelentősége emelkedésének fényes bizonyosságául.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 16. Rendk. városi közgyűlés.
Augusztus 20. Az ipartestület zászliószentelése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

Délmagyarországi tanítók Aradon.

A tanítók aradi napjainak szép mozzanata volt, mint tudósítónk jelenti, a tizenhárom vortanu emlékkövének megkoszorúzása. Délután 4 órakor két helyről, két sereg indult meg az aradi vár tövében elterülő gyász helyre. Aradról az országos bizottság, az „Eötvös-alap“ és az aradmegyei tanítóegyesület tagjai, Uj-Aradról a „Délmagyarországi Tanítóegyesület“ és az „Aradi polgári daloskör“ zászlók alatt vonultak a vesztőhely felé. Az uj-aradi menet mögött, az ottani gyermek-zenekar haragította a Rákóczi-indulót. A vesztőhelyen, az emlékkönel, tépett, viharokban ronggyá lett zászló alatt sorakoztak az aradi agg honvédek, aszott, szegényes külsejű, de fiatalos lelkesedésű emberek. Az ünnepélyt a daloskör kezdte meg a „Himnusz“ szal, melynek elhangzása után, Lukácsy Miklós, az aradi honvédegyelet elnöke hol lelkesítő, hol rikkató gyönyörű beszédet intézett az ország minden részéből odasereglett tanítókhöz. Ez után Schenk Jakab, a délmagyarországi tanítóegyesület nevében koszorut tett az emlékköre. Graeff János temesvári ipariskolai tanár pedig, az ez alkalomra írt ódáját szavalta el. A daloskör a „Szózat“-ra zendített. A két tanító-egylet ezután a „Délmagyarországi tanító egylet“ zászlója alatt a váróház felé indult, az arad-vidéki tanító-egylet jubiláris diszközgyűlésére. Mád ay Mátyás, a diszközgyűlés diszelnöke, Salacz Gyula polgármester és Szatmáry Gyula aispán üdvözölő beszédei után felolvasták a jubileumot üő egylethez intézett üdvözölő sürgönyöket, első sorban dr. Wlassits közoktatásügyi minisztertől, mely így hangzik:

Huszonöt éves jubileumok alkalmával melegen üdvözölöm az egybegyűlteket és munkásságukhoz sikert kívánok.

Az üdvözölő táviratok közt volt Steinbach Antal torontálmegyei kir. tanfelügyelője is. — Ezután következett a nagygyűlés, melyen nagy tetszéssel és élénk helyesléssel elfogadták V ar jassy Arpad aradmegyei kir. tanfelügyelő hazafias indítványát és ehhez képest föliratot intéztek úgy a közoktatásügyi miniszterhez, mint a képviselőházhoz az iránt, hogy az egyes felekezetek által fenntartott népiskolák körében mindinkább sürűbben és vakmerőbben nyilvánuló hazafiatlan üzelmek szomorú következményeinek lehető megelőzése, illetve a hazafiatlan üzelmek kellő szigorral leendő megtorolhatása czéljából rendeleti uton, és ha ez kellő hatálylyal és a szükséges megtorló következményekkel alkalmazható nem volna, törvényhozási uton kimonassék, miszerint Magyarország területén lévő bármely jellegű és fokozatu népoktatási tanítóegyleteknél alkalmazott tanárok és tanítók utólagosan, a jövőben alkalmazandó tanárok és tanítók pedig hivatali állásuk elfoglalását megelőzőleg az állam törvényeinek és alkotmányos intézményeinek tiszteletben tartására hivatali esküt tegyenek és az eskü letételéről szabályszerű esküokmányt sajátkezűleg aláírjanak.

— A budai szerb püspök. Az ujvidéki Zasztava szerb püspöki zsinat ez évi szept. 29-én összeült Karlóczán. A patriárka előterjesztésére, az erre vonatkozó engedély leérkezett már a királytól. E szinódus azonban aligha lesz püspök választó főpapi gyűlés, mert a kánonok szerint a szent-endrei püspökség ezuttal be nem tölthető, mivel e dioecésisnek van megválasztott, de meg nem erősített püspöke. A Zasztava tudni véli továbbá, hogy Rádics ügyével a szerb püspöki zsinat foglalkozni fog ugyan, de nem oly irányban, hogy öt püspökké megválassza, hanem, hogy öt a konszoldi zárda, a hol ő korábban zárdafőnök volt, „rendetlen“ számadásai miatt felelősségre vonja, s magyarázatra hívja fel ugyancsak Rádics Emilánt, hogy a kánonok és a szinódus ellenére hogyan bátorodott a „világi hatalom“ segélyéhez folyamodni, az ő személyes ügyében. — A verseczi Budutyoszt ennek ellenében biztosan állítja, hogy a szept. 29-én összeülő püspöki zsinat a budai (szent-endrei) szerb püspököt minden bizonynyal megválasztja.

— Hazafias iskolai adomány. Istvánföldről írják, hogy ebben a tisztán német ajkuak által lakott községben fennálló állami iskolának ez évi záró vizsgáin igazán meglepő volt az a nagyszerű eredmény, amelyet a növendékek a magyar nyelv bírása tekintetében felmutattak. Részbe van ebben a buzgó tanítói gárdán kívül egy 1889 ben tett alapítványnak, amely Demkó Belanszky Ferenczről származik, aki ugy rendelkezett, hogy 100 forintos alapítványának tizenkét koronát tevő évi kamata azon istvánföldi népiskolai tanulókat közt osztassék ki, akik a magyar nyelv elsajátításában a legjobb előmenetelt teszik. Az idén Demkó Belanszky Ferencz husz koronára emelte fel az évi kamataruleket s így most négy tanuló öt koronájával részesedett jutalomban a magyar nyelvben való előmeneteleért. A növendékekre természetesen serkentőleg hat a jutalomban rejlő kitüntetés és így nem csudálható, hogy ezen az uton haladva az iskolából kikerülő gyermeknemzedék ma holnap épügy bírja a magyar nyelvet, mint a németet, valamikor pedig talán egészen is el felelji az utóbbit.

— A sztrájk vége. A resiczai sztrájk jóformán befejezettnek tekinthető, ugyszintén a szekuli és dománi is. Néhányat a usztartóság eltiltott a munkától, de remélhető, hogy mihamar azokat is lebecsátják, mert összes büük az, hogy szöszölői, követői voltak a társaiknak, akik erre megválasztották. A kervények a pénzügyminiszterium rendelkezésére meg tárgyalás alatt állanak, de a bányászok összes kívánságai aigba leznek teljesíthetők.

— A betegsegélyző egylet alapünnepéje. A következő sorokat vesszük: A nagy becskereki betegsegélyző egylet kellemes kötelességének tartja, hogy mindana hölgyeknek és uraknak, akik rendezői működésükkel az egylet e hónap 6-án a kaszinóban tartott másodikk alapító ünnepéje sikeréhez tevékenyen hozzájárultak, továbbá a mulatság alkaimával felülfizetőknek valamint a tréfas sorsjátékokhoz különböző tárgyakat ajándékozónak e helyütt is benső köszönetet mondjon.

Felülfizettek a mulatságon: Kaszinó társulat 15 frt, Kőbányai részvényserfőzde 5 frt, dr. Kiss János 3 frt, Oidal István 3 frt, Elsenstädter és társa 2 frt, Ujvári fakeskedése 2 frt, Keller József 2 frt, Huter J. és fia 1 frt, Ketzner Péter 1 frt, Arendt Ferencz 1 frt, Roschewald Vilmos 1 frt, Klein N. gyógyszerész 1 frt, Walzer Jakab 1 frt, Schilesz Lajos 1 frt, Szottrel Matyas 60 kr, Keller György 50 kr, Bilitz János 50 kr, Freund Simon 50 kr, Krumenaker Kálmán 50 kr, Vörös Peter 50 kr, Sánta Sándor 50 kr, Elias János 50 kr, Haidvogel Ede 50 kr, Spiró Károly 50 kr, Sindrias Béla 40 kr, Haidvogel Ed. 30 kr, Krausz Fülöp 20 kr, Kokits A. F. 9 tárgyat, Nikl Roza pedig 3 tárgyat adott a tombolához.

Rendezők voltak: (hölgyek) Adámkó Emilia, Boleszny Ida, Boleszny Mari, Grasl Szidónia, Gál Irma, Haidvogel Katicza, Harnecker Emma, Kaufman, Gizella, Moran Jozefin, Moran Katicza, Moran Marcsa, Moran Katalin, Nicki Róza, W res Ilona, Reber Anna, Rosenthal Viktória, Rosenthal Emilia, Rosenberg Hermin, Stagenschmidt Anna, Szekulits Etel, Szabó Katicza, Pau Róza, Várady Anna, Várady Ilona, Dormuth Emma, Elias Jozefin, Balogh Mari, Dobos Julcsa.

Urak: Altwer N., Czinner L., Deisinger B., Erdélyi J., Fröhlich K., Guttman Ede, Hölzl Kokits K. O., Mrlegly A., Matischek I., Neumann D., Neumann M., Karbach B. D., Klein M., Leth J., Leth St., Lux J., Santa J., Staniszavlyevits M., Szabó L., Schwarz J.

Schwartz M., Schönborn K., Schenk H., Weibl St., Weibl F., Wucsak F. A., Pfeifer K., O'dal St.

— A gazdag Panesova Szomszédjaink most állították össze zárszámadásukat és vagyoni kimutatásukat a lefolyt évről. Ennek a kimutatásnak van egy örveletes és egy kellemetlen része. A jó oldala, melyre mi szegény Nagybecskerekiek nem minden irigység nélkül tekintünk, abban áll, hogy Panesova városa 2 millió és 363 ezer forint vagyonnal rendelkezik, annyival, amennyit mi legmerészebb álmainkban sem várhatunk a közel jövőben. Amde az éremnek van sötét oldala is: A város vagyona ugyanis 99,500 frtnyi apadást mutat az előző évhez képest. Ezen a szomorú eredményen megdöbbent a városi törvényhatósági bizottság is, és most már komolyan tanulmányozzák a város pénzügyi helyzetét.

— A német ulánusok ökre. Berlinből írják: Egy ulánustiszti főtiszt előtt fogadtak, hogy hat hónap alatt egy idomít egy ökröt, hogy azzal ép úgy tudja a katonai gyakorlatot véggezni, mint bármely más közönséges tiszt lóval. A fogadás eredménye a múlt héten dőlt el. A tiszt büszkén nyargalva az ökör hátán, megjelent a kaszárnya lovagló iskolájának porondján s mindenek bámulatára ökörhátton a legnehezebb gyakorlatokat végezte. Az ökör oly kedvesen engedelmessé vált a hadnagy parancsának, mint valami vén csatlós. A legnagyobb tökéletességgel lépkedett jobbra, majd kapott parancs folytán balra stb. Csupán a voltigéssel nem volt tisztában. Mind a mellett a tiszt urak az idomítással nagyon meg voltak elégedve s a veszteségek a legnagyobb készséggel fizették ki a 2000 márkát, a fogadás összegét. A ökröt pedig, mely az 8 idomítottágában első a maga nemében, üdvkiáltásokkal vezették istállójába.

— Vig élet Buziáson. Buziáson e hó 6 án fényes hangversenyt rendezett a fűrdőigazgatóság, melynek tiszta jövedelmét Semmelweis híres nőgyógyász szobrának szentelték. A sikerült műsorból kiemeljük első sorban dr. Aczél Béláné urnő gyönyörű énekét, a ki a „Szultán”-ból néhány dalt énekelt szépen csengő, iskolázott hangon. Utána Herrnberg Lipót, a zenekadémiá végzett növendéke, a hegedű szólójával zajos tapsokat aratott. A bájos Schottola Adélka lelkes deklamációja után Béranagnak „Ha volnék kis madár” című versét Horváth Margit szavalta, és szép előadásával, költői megjelenésével megnyerte a közönség tetszését. Sammeri Károly karmester vezetése alatt volt szép vonós négyes, aztán egy erdei kürt szóló, melyet Opelcz János játszott, a park legvégén visszhangjaként a zenekarnak, mely a teremben játszott. A hangversenyt táncz követte, mely bizonyára reggelig tartott volna, ha Schottola Ernő fűrdőtulajdonos szigorúan közbe nem lép. A négyest százötven pár tánczolta, a kik közül megemlítjük:

Schottola Ernőné, Unger Józsefné és leánya Erzsike, Kovacsics Lászlóné, Szentkuthy Gézáné, Szemere Miklósné, Bába Viktoráné, Janatka Józsefné, Scholtz Eudréné, Pongrácz M. né, Dentch Adél urnő és leánya Eliza, Mura Györgyné és leánya, Csillag Antalné, dr. Porutin Romulusné, dr. Haidt Lajosné, dr. Biasini F. né, dr. Brenerné dr. Barta M. né, Szathmáry Kálmáné és leánya, dr. Hegedűs Sándorné, Toszt Károlyné, dr. Hellner Aurélné, dr. Zay Ilona urhölgy, Gidofalvy Jozefa urhölgy és leánya, Schwimmer Joanna urhölgy és leánya, dr. Meskó Béláné leányaival, Biró Józsefné, Ekker Mórné, Rigó Gyuláné, Witt Lászlóné, Tabori Róbertné és mások. A férfiak közül ott láttuk: Pazonyi Elek Gusztáv nyug. huszárezredest, Schöffmann Imre pénzügyi titkárt, Lovettó póstafőnököt, Tabori Róbert szerkesztőt, Jenovay Zoltán nagyhírtokost, Mühle Arpádot és Vilmost, Bandl Károly főhadnagyot, dr. Szilágyi Gyula fűrdőorvost stb.

Az est minden tekintetben fényesen sikerült és a 67 ft 60 kr tiszta jövedelmét Kézsmárczy tanárhoz küldték, a mely összeg, tekintettel az ötven krajczáros belépti díjra, igen szép eredményre vall.

— Csalás kétszáz munkás ellen. Nagy szentmiklósról írja levezőnk, hogy ott kétszáznál több munkás ember maradt télire való kenyér nélkül egy Funár nevű ügyvédi írnok szélhámosága miatt. Funár még a múlt hónapban összehívta ezeket a szegény embereket és elhitette velük, hogy olyan aratási munkát vállal részükre, mely többet fog jövedelmezni bármely más aratási szerződésnél. Egy érzékeny szívű gazdag uraságról beszélt ravaszul kieszt mesé-

ket a hiszékeny munkásoknak, és elmondta, hogy az ő közbenjöttével ez a földesur soha sem hallott magasságu munkabéreket fog nekik fizetni. Fejenként 80 kr volt a közvetítési díj és a pénz Funár hamarosan bezsebelte. Az aratás ideje elkövetkezett, a munkások mai napig is várják, mikor jön el értük Funár, de a várakozás hiába való volt és a munkások, a kik most aratási szerződés nélkül télenségekben kénytelenek eltölteni a legszorgosabb munkaidőt, jelentést tettek a rendőrségnek. Funár ellen nyomban megindították a vizsgálatot, mely egyén szélhámoságoktól is levonta már a leplet. Így kiderült, hogy Funár a főnökét, dr. Fischhof nagyszentmiklósi ügyvédet is megkárosította. A szélhámos ügyvédbajtárt letartóztatták.

Táviratok.

A szempezi képviselő nyiltlevele.

Budapest, július 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gróf Eszterházy Mihály szempezi képviselő választóihoz beszámoló helyett nyilt levelet intézett, a melyben kifejti, hogy a nemzeti párt még hevesebben folytatja ezental a harcot a kormány ellen. Kárhoztatja a legutóbbi mágnás-kinevezéseket, mert a nemességét hajdan vérrel nyerték, ma pénzzel szerzik a kormány szolgálatában. Kifejti, hogy a kormány az Agliárdi-ügyben tulajdonkép vereséget szenvedett, mert a kívánt jegyzék nem ment el Rómába.

Felfüggesztett rendőrkapitány.

Budapest, július 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Makóról telegrafálják, hogy Perczel Dezső belügyminiszter Cseresznyés János odaváló rendőrkapitányt hivatalos hatalommal való visszaélés miatt állásától felfüggesztette.

Bolgár küldöttség Péterváron.

Budapest, július 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervárról telegrafálják, hogy a bolgár küldöttség Lobanov külügyminiszternél állítólag Ferdinánd fejedelem egy levelét mutatta be, amelyben Ferdinánd, mint a császár vazallusa, királyi koronát kér.

Budapest, július 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából telegrafálják, hogy azon a napon, amelyen a bolgár küldöttség Péterváron megkoszorúzza III. Sándor császár sírját, egész Bulgáriában gyászistenitiszteleteket tartottak.

Nyiltér.*

Tekintetes szerkesztőség!

Teljes tisztelettel kérem, miszerint alább közölt soraimat „Torontál” cz. becses lapjában sürgősen közzététetni méltóztatassék.

Intrigáns román pap . . .

Érdekes eset adta eő magát f. év június 30 án vagyis az előbbi vasárnapon Petrovoszelli községében, a hol az intelligens elem oly viszálkodásban él, hogy alig van két család, mely egyetértésben éljen; ennek kifolyása a következő eset: Neagoe János odaváló román lelkész régóta ellenséges lábón él Pencza Miklós községi tanítóval, a miért utóbbit nem tudta megnyerni saját tanainak hívéül, s ezért sok időn át foglalkozott az eszmével, hogyan áltana bosszút nevezett tanítón? Anyaga nincs valamelyes feljelentéshez. Végre „majd fabrikálók én” — gondolta magában s hozzá is látott bosszútervének keresztülviteléhez. Sikertűt jó pénzért megvesztegetni hü emberét, Toma Gyoka iskolaszolgát — azért ne tessenek azt hinni, mintha több megnevezett iskolaszolga jámborságáról avagy istenfőléi érzelmeinél fogva lett hü embere a szent atyának, nem, hanem mivel nem egyszer élvezte a börtönök bünbocsátó légét, s így bizonyos tökéletességre vitte a cselzővések mesterségét, ezt arra oktatta ki, hogy csalja valamely ügy alatt általa ismert — valószínűleg személyes meggyőződésből — erkölcs telen előléltü Topala Maria nevü nőt egy vasár-

napi napon és pedig a mikor ő szentsége tartását, mert titkon imádkozni fog a terv sikeréért — Pencza Miklós tanító tantermebe s egyidejűleg hívja el nevezett tanítót szinte alkalmas ügy alatt, mintha pl. egy uri ember várja az iskolában, beszélni óhajt vele; telkére kötötte azután a pedellusnak, hogy tervét ne árulja el s minden gyanut kerüljön. A lelki pásztor — rá illik e gunynév — ezzel azt célozta, hogy Pencza Miklós tanítót fennemlített erkölcsteleségén rajtakapja s ezt feljelentendi. Csakhogy a tervezett fiaszkó nem éppen forró óhaja szerint ütött ki, mert Toma Gyoka hü embere az ivásnak is hü embere, s utóbbihoz — daczára, hogy a szent atyát nagyon szereti — mégis jobban ragaszkodik. Így történt azután, hogy benezett a vendéglőbe egy kis pálinkát megkóstolni a könnyű szerrel nyert borra való pénzéért, a pálinka jó ízű gőze fecsegővé tette s elmondta a jelen volt vendégeknek, hogy estére nagyszerű fiaszkó rendeztetik az iskolában. A kíváncsisvá lett többi vendégek nem tudták kivenni belőle a fiaszkó hőseinek neveit. Nemsokára jelentőségteljes gnyomosolylyal eltávozott egyenest Topala Maria lakásához tartva, a kit azon ügygyel hívott magához, hogy nejjének arczf-héritőt készítsen, mely kérelemnek nevezett nő engedett is. Az iskolához érve a nő a pedellus szobájába lépett, maga az iskolaszolga pedig rohamléptekkel szaladt a „Thums” féle kávéházban üldögélő Pencza Miklós tanítórt, kit azon ügy alatt hívott az iskolába, hogy ott egy uri ember várakozik rá, és ott beszélni akar vele bizalmas ügyben. A mit se sejtő tanító — noha furcsának tetszett esteli időben bizalmas ügyek közlése — sietve tart a saját tantermebe, a hová betoppnva üresen találja, mely körülmény gyanut ébresztett benne; azonban nem volt idő a gondolkodásra, mert nemsokára előkerült egy nő, a ki kíváncsi mosolylyal közeledett felé. A helyzet tisztázva volt, a kelepce felfedezve. Kevés szóváltás után távoztak. Ezalatt a ravaszlelkü pedellus tudtára adta a lesbe állított Almásán Pál nevü kántornak, a ki tigris ugrással értesítette az otthon nyugtalan leskelődésben várakozó szent atyát, a ki a jó hír hallatára m jd hogy ki nem bujt reverendájából — a farkas le akarta vetni bárány bőrét — maest-tikusan apostolok példájára — de azért komikusnak tetsző futó lépésben a tett színhelyére siet a hol azonban a merengő padokat látott — de a messzeségben látta nevezett tanítót hazasietnie, a ki kerülni akarta a szent atyával való találkozást, mert ki nem állhatta volna, hogy jámborságáért egészséges pofonját meg ne ajándékozza, a miért aztán 3 gyermeke szájából elvegye a darab kenyeret pénzbírság befizetésével. A szent férfiú parancsolásn lépett fel a községi tisztviselőkkel. Kiknek megparancsolta, hogy vegyenek fel vele jegyzőkönyvet — az esküdtöknek pedig, természetesen magint saját embereinek — hogy zárják el az iskola udvarából épp akkor kijövő két nőt. Sajátágos, hogy a községi előjárók oly pápista érzelmeik s anyira engedik magukat ilyen népszédeltől befolyásoltatni, de igazolásukra szolgál, hogy a főnök — Knoll János jegyző távol volt. — E; így vélik hivatásukat teljesíteni ezen szent férfiak, a kikbe a román nép tradicionális bizalmát helyezi, a kik a nép vezéreinek valják magukat és ily gyalázatos szerepkörben mozognak? Ezek ama lelki pásztorok, a kik a nép házasság törvényerőre emelkedése ellenállának idején oly eszevesztett módon izgatták s akik Janku szobrára gyűjtéseket eszközöltek. Nem így szent atyám, a nép türelme fogy ily szédeltől szemben, — eklatáns jelenség a nazarénus hit elterjedése — nem ez hivatásuk. Jámborságra, békés egyetértésre, ájtatosságra s főleg önzetlen hazasietvéri szeretetre lúzdítják a pásztorokadásokra bizott hívőket. A haza s emberiség csak így fog boldogulást látni. Igen kívánatos, hogy állam gyakorolná a felügyeletet e rosszu szervezett kar felett. Neagve János káptalan ur jellemzéseül csakis azt kívánom előhozni, hogy őt „Gyocike papa”-nak szólítja a nép. Miért? . . .

Tisztelettel
Igazmondó.

Mindazoknak, akik szeretett s felejtethetlen férj, illetve apa, após és nagyapánk

Wiltschgo Rezső

temetésénél sziveskedtek részt venni, ezennel a legforróbb köszönetünket kifejezzük.

(529—1.1)

A gyászoló család.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

* Az e rovat alatt közöltékt nem vállal felelősséget a szerk.

H i r d e t é s e k.

3870. tkvi szám 1894.

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről ezennel közhirre tétetik, hogy **Dr. Radinojevics Lyubomir** végrehajthatónak **Özv. Stanojlovics Katicza** ugyanis mint kk. gyermekei gyámja, **Popovics Vászáné** és **Mali Lyubomirné** végrehajtást szenvedettek elleni 2150 frt tőkekövetelés, ennek 1890. évi július hó 1. napjától járó 3% kamatai, 55 frt 45 kr perbeli, 12 frt 70 kr megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségek kielégítése végett **1895. évi szeptember hó 22. napjának d. e. 9 órajakor** Csenta községhezánál, az ezen kir. járásbiróság területén fekvő Csenta községi 440 sz. tkvben foglalt 83. sz. ház és 736 □-öl házhely 980 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett el fog árvereztetni, ekkorán magasabb ígérlet hiányában a kikiáltási áron alul is el fog adadni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10% készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzzel letenni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság Perlaszon, 1895. évi június hó 19-én.

Bányász,
kir. aljbiró.

(527-1.1)

6561. sz. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zombolyai járásába kebelezett Czernya községében a jegyzői állás, Torontálvármegye tekintetes közigazgatási bizottságának 3552. számú határozata folytán megüresedvén, ennek betöltése végett ezennel pályázatot hirdetek.

Ez állással következő javadalmazás van összekötve:

készpénzfizetés 560 frt,
irodai átalány 100 frt,
uti átalány járásbani utazásért 50 frt,
szabad lakás, udvarral és kerttel, sza-

bad fűtés, 763 □-öl kert, hivatalos utazásokért a járáson kivül 3 frt napidíj s a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választás f. évi július hó 27-én d. e. 10 órakor, Czernyán a községhezánál fog megtartatni.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen és a bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket alulirothoz f. évi július hó 25-ig benyujtsák.

Zsombolyán 1895. évi július hó 9-én.

Bielek Antal,
főszolgabíró.

(528-3.1)

6993. tkvi sz. 895.

Árverési hirdetmény.

A török-becsei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Popov Péra Danel karlovai lakos végrehajthatónak Radocsin Kuzman beodrai lakos végrehajtást szenvedő elleni 230 frt tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében Auzamov Pája utóajánlata folytán a területén levő Beodra község határában fekvő 163. sz. tkvben foglalt A. I. 1-7 és 10 sorsz. a. felvett (297-298) hrsz. és 172 ö. i. sz. házból és beltelekből, továbbá az 1491/a, 1644/a, 1989/a és 2812/a hrsz. ingatlanokból Radocsin Kuzmant illető $\frac{8}{9}$ része 470 frt utóajánlati árban **1895. évi szeptember hó 4-ik napjának d. u. 3 órakor** Beodra községhezában árverés alá fog bocsátatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a nagybecskereki kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni

és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverés feltételei többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbiróság tkvi irattárában s Beodra község előljáróságánál megtekinthetők.

Kelt T.-Becsén, 1895. június 25-én.
Jakabffy jbiró helyett:

Szabó,
kir. aljbiró

(520-1.1)

678. szám 1895.

Hirdetmény.

Nagy-Torák község belterületének esztornázása elhatározatván, a szükséges lejt-mérézési- és tervezési munkák, valamint a kiviteli felügyeletnek, illetőleg a művezetésnek biztosítása céljából f. évi július hó 20-án d. e. 10 órakor Nagy-Torák községhezában nyilvános szóbeli árlejtés tartatik, a melyre a pályázni kívánó okleveles mérnökök azzal hivatnak meg, hogy az ezen munkára vonatkozó feltételek az árlejtés napjáig a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Nagy-Torákon, 1895. évi július hó 10-én.
Chorlé Gyula, **Szekosán Josim,**
közs. jegyző. (526-2.1) közs. bír.

5044. kig. 895.

Párdányi főszolgabíróságtól

Pályázati hirdetmény.

Csebza községében 300 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állás megüresedvén, annak betöltése céljából pályázat hirdettetik és felhivatnak mindazon egyének, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt kérvényüket, melyben a magyar és román nyelvben való jártasságokat igazolni tartoznak, f. évi július hó végéig ezen hivatalnál benyujtsák.

A választás f. évi augusztus hó 3-án d. e. 9 órakor Csebza községhezánál fog megtartatni.

Párdányban 1895. évi július hó 4-én.
Torontálmegye párdányi járási főszolgabírói hivatal.

(524-3.1)

Hunyady- (fő) utca

a nagybecskereki takaré- és előleg-
egylet épületében.

(Ezelőtt Kovács S.-féle gyógyszerár.)

Hunyady- (fő) utca

a nagybecskereki takaré- és előleg-
egylet épületében.

(Ezelőtt Kovács S.-féle gyógyszerár.)

ROTHMILLER TIVADAR

uri- és női-ruhaterme

ezentul

Hunyady- (fő) utca

a nagybecskereki takaré- és előleg-egylet épületében.

(Ezelőtt Kovács Sándor féle gyógyszerár.)

Hunyady- (fő) utca

a nagybecskereki takaré- és előleg-
egylet épületében.

(Ezelőtt Kovács S.-féle gyógyszerár.)

Hunyady- (fő) utca

a nagybecskereki takaré- és előleg-
egylet épületében.

(Ezelőtt Kovács S.-féle gyógyszerár.)

382-x.9